

Yaşlılarla ilgili mali konular kılavuzunuz

The Law Society

Geleceğinizi yönlendirme

Her yetişkin insanın kendi parasını ve işlerini yönlendirmeye hakkı vardır. Ancak bazen bunu yapabileme yeteneğimiz yaşlandıkça azalabilir. Bunun nedeni hastalık, özürllük veya bir kaza da olsa, bu duruma hazırlanmak üzere atabileceğiniz bazı pratik adımlar bulunmaktadır.

Eğer durumunuz ya da bir yakınınızın durumu böyleyse, yasal tavsiye almayı düşünmeniz gerekir. Bir avukat, işlerinizi yoluna koymanızı ve gelecekle ilgili dileklerinizi açıklığa kavuşturmanızı teşvik ederek yardımcı olabilir. Bu, vasiyetname hazırlanmasından, gerekliyse mali işleriniz için vekalet (sizin adınıza hareket etmek için yasal yetki) vereceğiniz birisinin seçilmesine kadar çeşitli konuları kapsayabilir.

Böylece, bu tür düzenlemeler bulunmadığı takdirde sizin adınıza karmaşık kararlar verme konusunda zorluk çekebilecek yakınlarınızın veya bakıcılarınızın üzerindeki yük hafifletilebilir.

Bu ihtiyati adımları atmak için yeterli zaman yoksa ya da bir kişi halihazırda 'iş göremez' (kendi mali işlerini yürütemeyecek) duruma gelmişse, genellikle bu kişinin yakınlarının tavsiyeye gereksinimi olur. Bu şartlarda çeşitli seçenekler söz konusudur. Bu seçeneklerden birisi, kişinin mali işlerini yürütmek için düzenlemeler yapabilecek olan Koruma Mahkemesi'ne (Court of Protection) başvurmaktır. Bir avukat sizin durumunuzda yapılacak en iyi şeyin ne olduğunu size söyler.

Avukat bulma

Halen bir avukatınız yoksa bölgenizdeki avukatlarla ilgili bilgi almak üzere internette www.lawsociety.org.uk/findasolicitor adresindeki web sitemize girin ya da 0870 606 2555 numaralı telefonu arayın.

Avukatınızın bilmesi gereken şeyler

Müvekkil sizseniz, avukat şunları bilmek ister:

- bir vasiyetname hazırlayıp hazırlamadığınızı;
- gerekirse işlerinizi yürütmek üzere kimi seçeceğinizi;
- sahip olduğunuz varlıklar veya gelirler;
- mülkünüzün veya varlıklarınızın nasıl yönlendirileceği konusunda özel isteklerinizin olup olmadığı;
- özel bir sağlık sorununuzun olup olmadığı (varsa doktorunuzla görüşebilmeleri için izin almaları gerekir).

Yaşlı birisi adına tavsiye alıyorsanız, avukatın ilk olarak yaşlı kişiyle temasa geçip, avukata talimat vermek ve uygun bilgileri almak istediğini teyit etmesi gerekir. Avukat bu bilgileri ele alma fırsatı bulur bulmaz, çeşitli seçenekleri size açıklayabilir. Bu seçenekler aşağıda açıklanmıştır.

Normal vekalet (ordinary power of attorney)

Bu, örneğin fiziki özürllük nedeniyle, mali işlerinizi yürütmeniz zor olduğunda başka birisine bunu yapması için yasal olarak yetki vermektir. Genellikle yakın bir akrabanız veya dostunuz gibi güvendiğiniz birisini veya bir avukatı 'vekil' olarak atarsınız. Kimse vekaleti 'alamaz'. Vekaleti siz kendi isteğinizle 'vermelisiniz'. Vekil atayan kişi kimi vekil tayin edeceğini belirler ve ne zaman isterse bu düzenlemeyi iptal edebilir.

Vekalet yalnızca, bu düzenlemenin sonuçlarının tümüyle farkında olduğunuz durumda geçerlidir. Zihinsel olarak mali işlerinizi yürütemeyecek duruma geldiğinizde vekalet sona erer.

Kalıcı vekalet (lasting power of attorney)

Kalıcı vekalet, normal vekaletten bir adım daha ileri bir düzenlemedir. Çünkü siz ilerde hastalık, özürllük veya bir kaza nedeniyle, sürekli veya geçici olarak mali işlerinizi yürütemez hale gelmenizden sonra bile devam eder veya 'kalır'. Kalıcı vekalet, sürekli vekaletin (enduring powers of attorney) yerine geçmiştir. Ancak 1 Ekim 2007 tarihinden önce verilen geçerli sürekli vekaletler hâlâ kullanılabilir. 1 Ekim 2007 tarihinden sonra yeni sürekli vekalet yapılamaz.

Kalıcı vekaletin geçerli olabilmesi için, düzenlemeyi yaptığınız dönemde bu düzenlemenin sonuçlarının tümüyle farkında olmanız gerekir. Sertifika veren bir kişinin, sonuçların farkında olduğunuzu ve kimsenin sizi kalıcı bir vekalet vermeye zorlamadığını belirten bir sertifika imzalaması gerekir. (Sertifika veren kişi, sizi en iki yıldır tanıyan birisi veya bir kişinin iş göremez durumda olup olmadığını belirleme konusunda özel becerileri bulunan bir kişidir). Vekilin en az 18 yaşında olması ve bir kişinin mülkü ve parası konusunda kararlar verecekse, iflas etmiş birisi olmaması gerekir. Aynı anda birden fazla vekil tayin edilebilir.

Kalıcı vekalet, vekilinizin sizin çıkarlarınıza en uygun şekilde davranma görevinin farkında olmasına dikkat eden Kamu Vesayet Ofisi'ne (Office of the Public Guardian) kaydedilmeden, vekiliniz sizin adınıza kararlar vermeye başlayamaz. Kamu Vesayet Ofisi, kalıcı vekaleti kaydetmek için ücret alır.

Kişisel ve refah durumuyla ilgili kararlar

İleride kişisel refah durumunuz ve tıbbi tedavi konularıyla ilgili kararları kendiniz veremeyecek duruma geldiğinizde vekilinize bu tür kararları verme hakkı vermek üzere ayrı bir kalıcı vekalet düzenlenebilir.

Bir avukata danışmak, kalıcı vekaletin doğru bir şekilde düzenlenmesini ve kaydedtirilmesini ve vekalet veren kişinin çıkarlarına en uygun şekilde olmasını sağlamak için en iyi yoldur.

Koruma Mahkemesi (Court of Protection)

Eğer bir kişi belli bir zamanda, zihinsel olarak, belli bir kararı veremeyecek durumdaysa ve kalıcı vekalet vermemişse ve karar gayri resmi temelde verilemeyecek türden bir kararsa, konu Koruma Mahkemesi'ne sevk edilebilir. Mahkeme ya bu kişi adına kararı kendisi verebilir ya da bu kişi adına karar vermek için 'deputy' olarak bilinen birisini seçebilir. Mahkeme bu kişinin mülklerini ve mali işlerini sürekli olarak yürütmek için birisini belirlediğinde bu kişi hesapları tutmalı, bir teminat bonusu düzenlemeli ve Kamu Vesayet Ofisi'ne rapor vermelidir. Koruma Mahkemesi bir defalığına başvuru ücreti alır ve Kamu Vesayet Ofisi 'deputy' denen bu kişinin çalışmalarını izlemek üzere yıllık ücret alır.

Atanan Kişi (Appointeeship)

Bir kimse iş göremez durumdaysa ve emeklilik parası ya da devletten başka ödenekler almaya hakkı varsa, Çalışma ve Emeklilik Bakanlığı (Department for Work and Pensions) bu ödenekleri bu kişi adına alacak bir kişi 'atayabilir'. Bu kişi bir akraba, dost veya '(yerel yönetimin sosyal hizmetler bölümü gibi) mesleği bakım işi olan birisi olabilir. Bu kişinin, başvuru sahibinin iş göremez durumda olduğunu belgeleyen, örneğin doktordan bir belge gibi, bir kanıt göstermesi istenir. Bu hizmet için herhangi bir ücret söz konusu değildir.

Yaşlılarla ilgili mali konular kılavuzunuz

The Law Society

Diğer mali konular

Avukat yaşlı kişileri ilgilendiren başka çeşitli yasal konularda tavsiyelerde bulunabilir. Örneğin:

- evinize bağlanan sermayenin bir kısmını serbest bırakacak olan öz sermayeyi serbest bırakma programları;
- uzun dönemli bakım için mali düzenlemeler;
- vasiyetname yapmak veya ömür boyu sürecek hediyeler vermek suretiyle varlığın planlanması;
- yaşlı kişinin mali olarak taciz edildiğinden şüphelendiğiniz durumlar.

Giderler

Avukatlar arasında ücret farkı olabilir ve bu durumunuza ve ne kadar tavsiye veya yardım istendiğine bağlıdır. Belli bir avukatlık firmasında karar vermeden önce ofislerine girişin kolay olup olmadığını ve firmanın yasanın bu özel alanında ne kadar deneyim sahibi olduğunu araştırmanız gerekir. Ayrıca alacakları ücretler hakkında da açık fikir sahibi olmanız gerekir. Ancak, göz önüne alınması gereken tek konu ücret değildir. Kendisine kolaylıkla yaklaşabileceğiniz ve verdiği tavsiyeleri anlayabileceğiniz bir avukat bulmanız aynı derecede önemlidir.

Daha fazla bilgi

Bu broşür, avukatlar tarafından sağlanan en yaygın hukuki hizmetlerle ilgili broşürler dizisinden birisidir. Bu dizideki diğer broşürlerin listesi aşağıda verilmiştir. Bunları ücretsiz olarak avukatınızdan isteyin ya da 0870 3333 084 numaralı telefondan Hukuk Birliği'ni (Law Society) arayın.

- Vasiyetname hazırlama kılavuzunuz
- Ev satın alma kılavuzunuz
- Boşanma kılavuzunuz
- İşteki sorunlar kılavuzunuz
- İş kurma kılavuzunuz
- Kişisel yaralanma durumunda tazminat talebi kılavuzunuz
- Partnerinizle birlikte ev kurma kılavuzunuz
- Mülkünüzü kiraya verme kılavuzunuz
- Ev kiralama kılavuzunuz
- Avukattan yararlanma kılavuzunuz
- Vasiyetnamenin resmen onaylanması kılavuzunuz
- Sığınma başvurusunda bulunma kılavuzunuz

Bu broşür ayrıca büyük punto baskılı, körler için Braille alfabesiyle, ses kaseti ve CD halinde de mevcuttur. Bunlardan herhangi birini isterseniz, lütfen accessibility@lawsociety.org.uk adresine e-posta göndermek veya **0870 606 2555** numaralı telefonu aramak suretiyle bizimle temasa geçin.

Bu broşür başka dillerde de mevcuttur. Bunları internette www.lawsociety.org.uk adresindeki web sitemize girmek suretiyle edinebilirsiniz.

Lexcel

Look for Lexcel - the mark of excellence